

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Eesti lamba- ja kitsekasvatuse ülevaade ja riiklikud toetusmeetmed

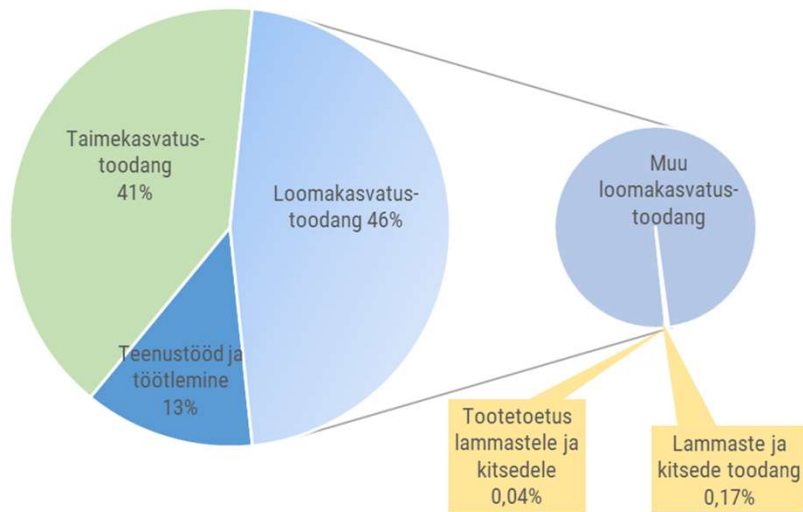
Kristel Maidre

Põllumajanduspoliitika osakonna juhataja

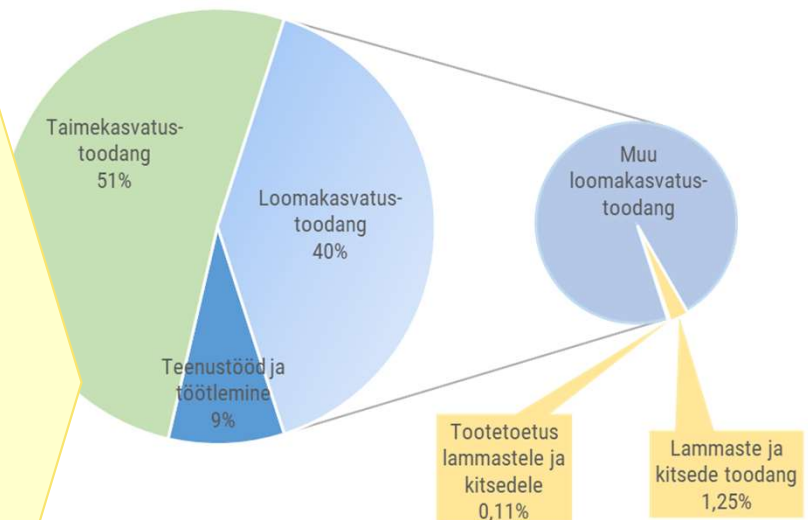
1. november 2019

Lammaste ja kitsede toodangu väärtus

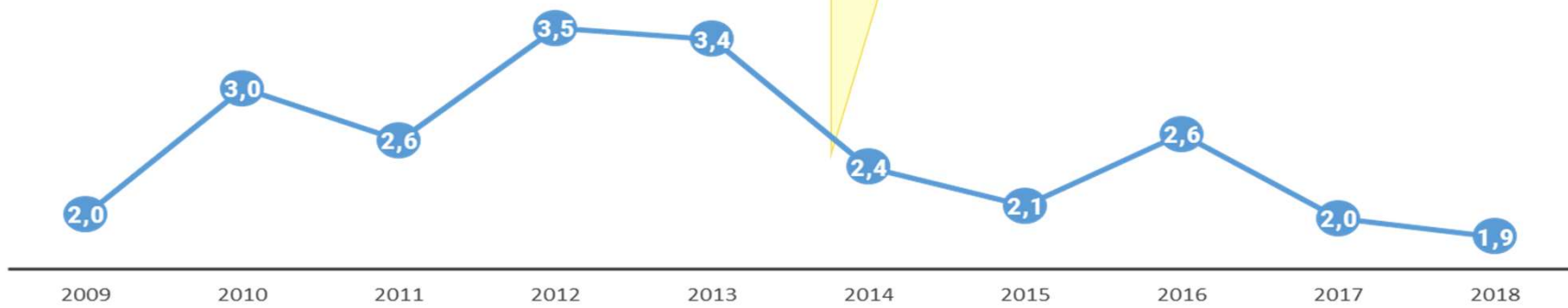
Eesti (2018 lõplik)

EL28 (2018 II hinnang)

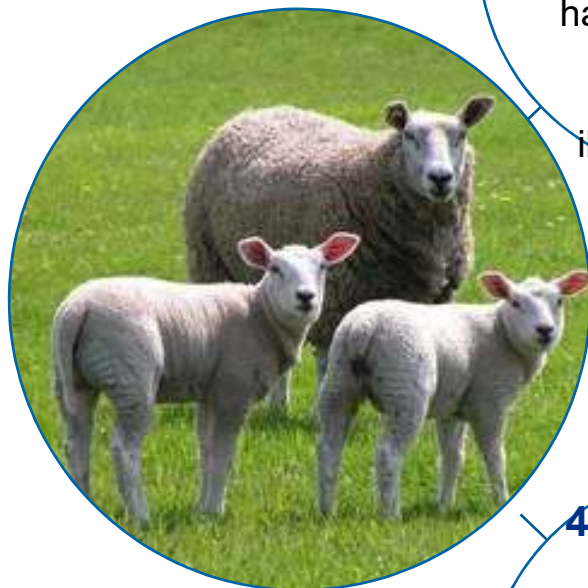

1,9 mln
eurot
(0,03%)
sh
toetus
0,37
mln
eurot
(0,07%)

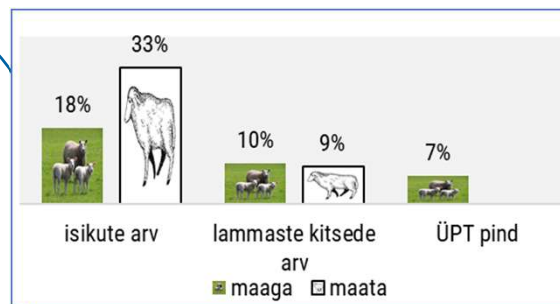
Allikas: SA, Eurostat

2232 lamba- ja kitsekasvatajat toodavad 6% ÜPT pinnal

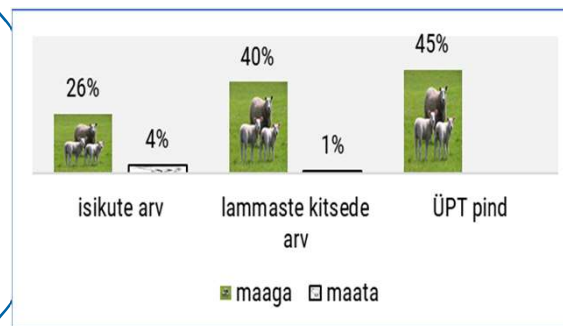
1131 füüsilist isikut

1739 kitse
11 429 lammast
ÜPT pinda 3556 ha keskmine pind 9 ha, renditud 28%, ilma maata 726

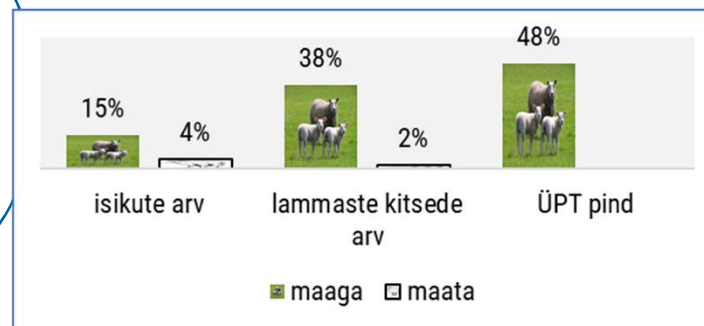
657 FIE

1145 kitse
27 956 lammast
ÜPT pinda 24 461 ha, keskmine pind 42 ha, renditud 57% ilma maata 79

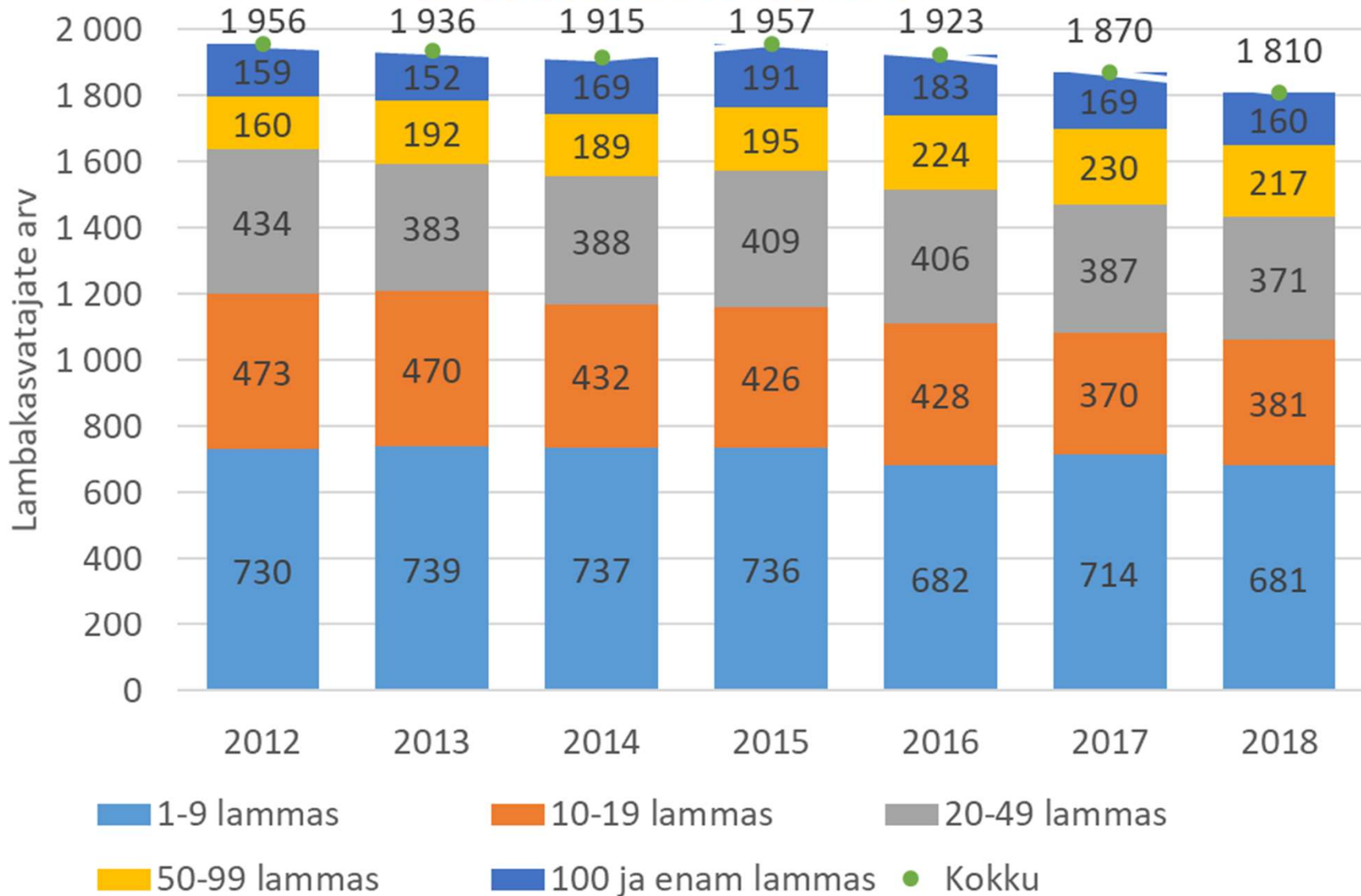

444 äriühingut

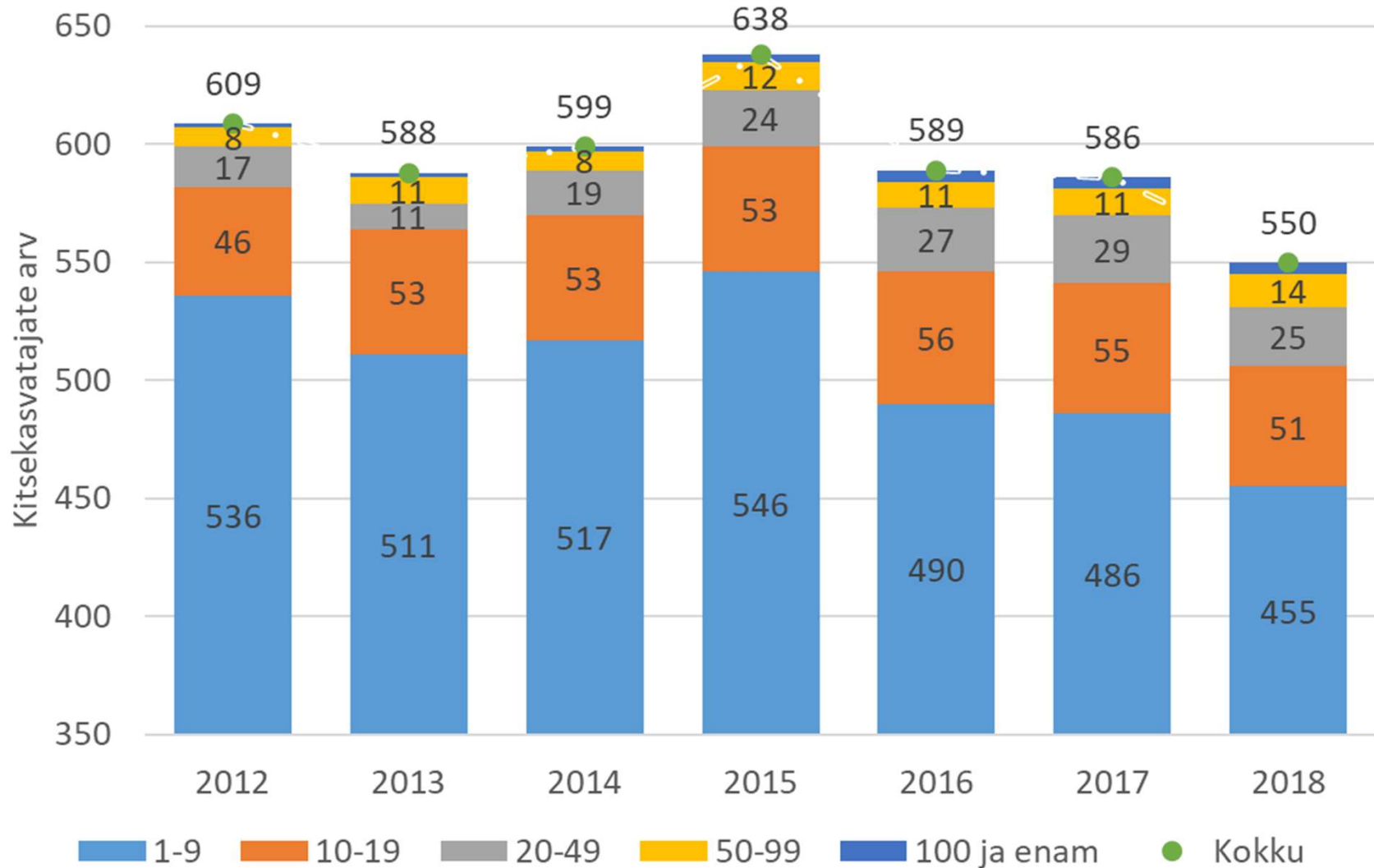
1608 kitse
27094 lammast
ÜPT pinda 26 966 ha
Keskmine pind 75 ha, renditud 80% ilma maata 100

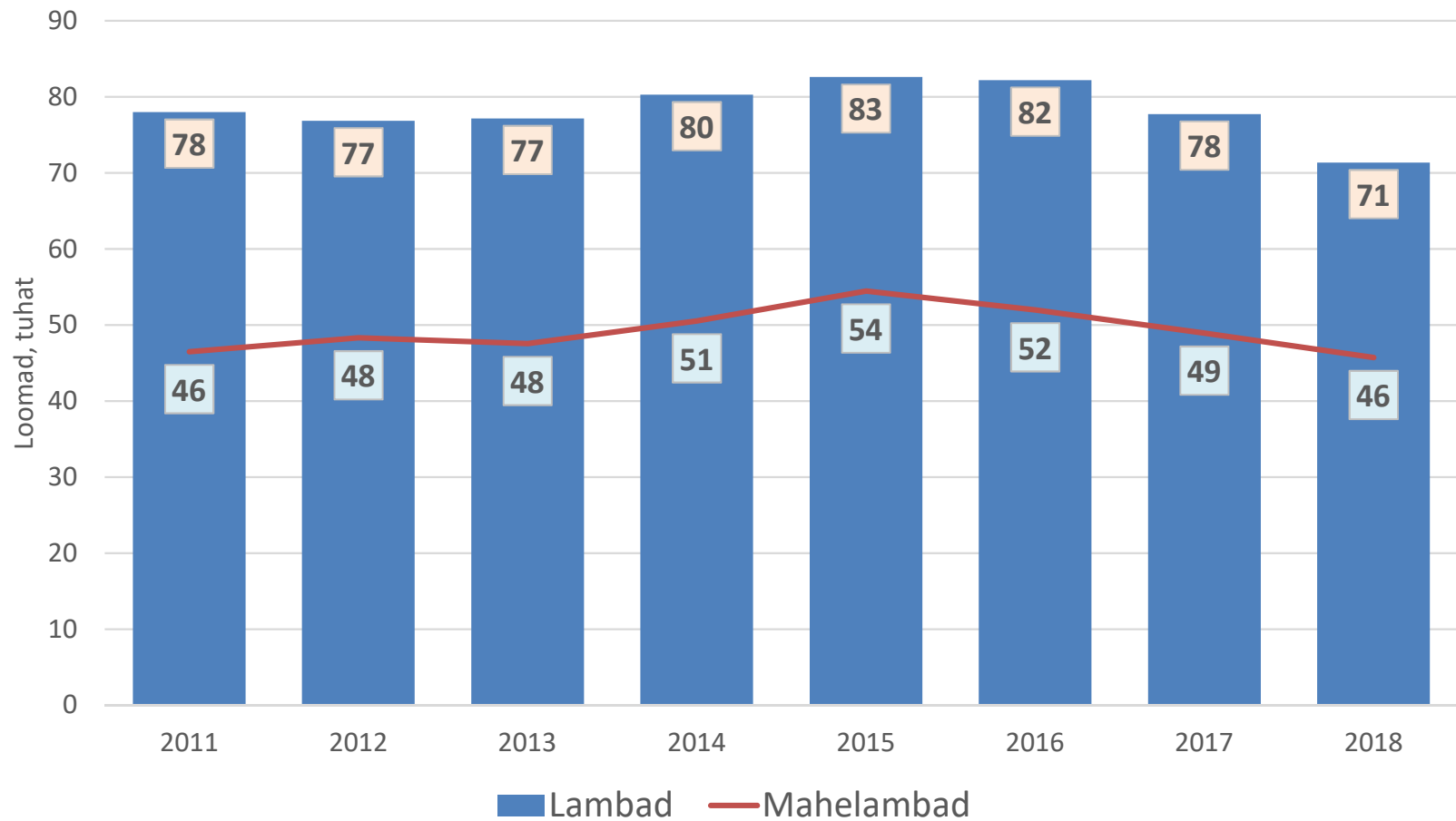
Lambakasvatjad ja karja suurisarnid

Kitsekasvatajad ja karja suurisarvud

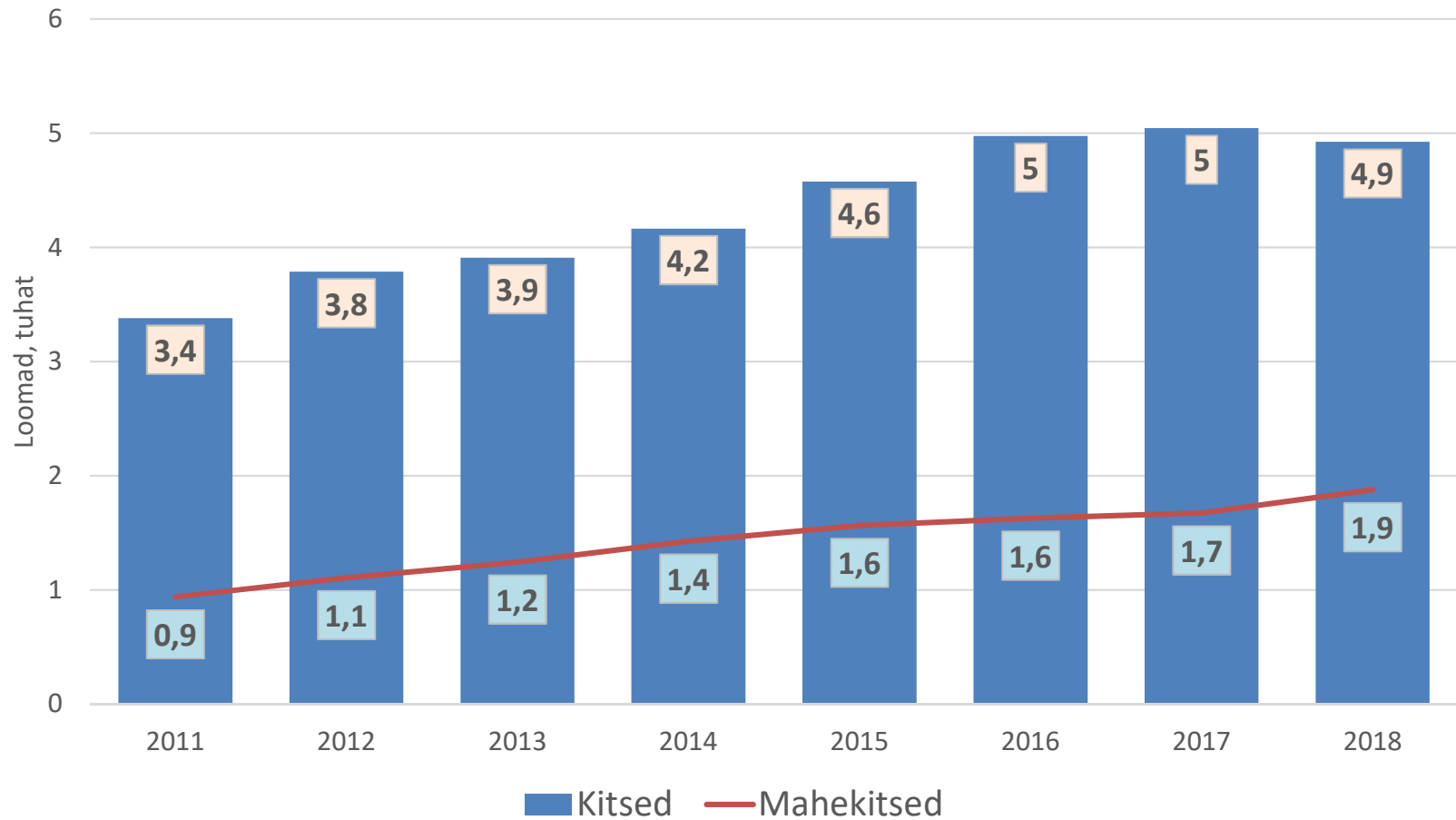

Lammaste ja mahelammaste arv

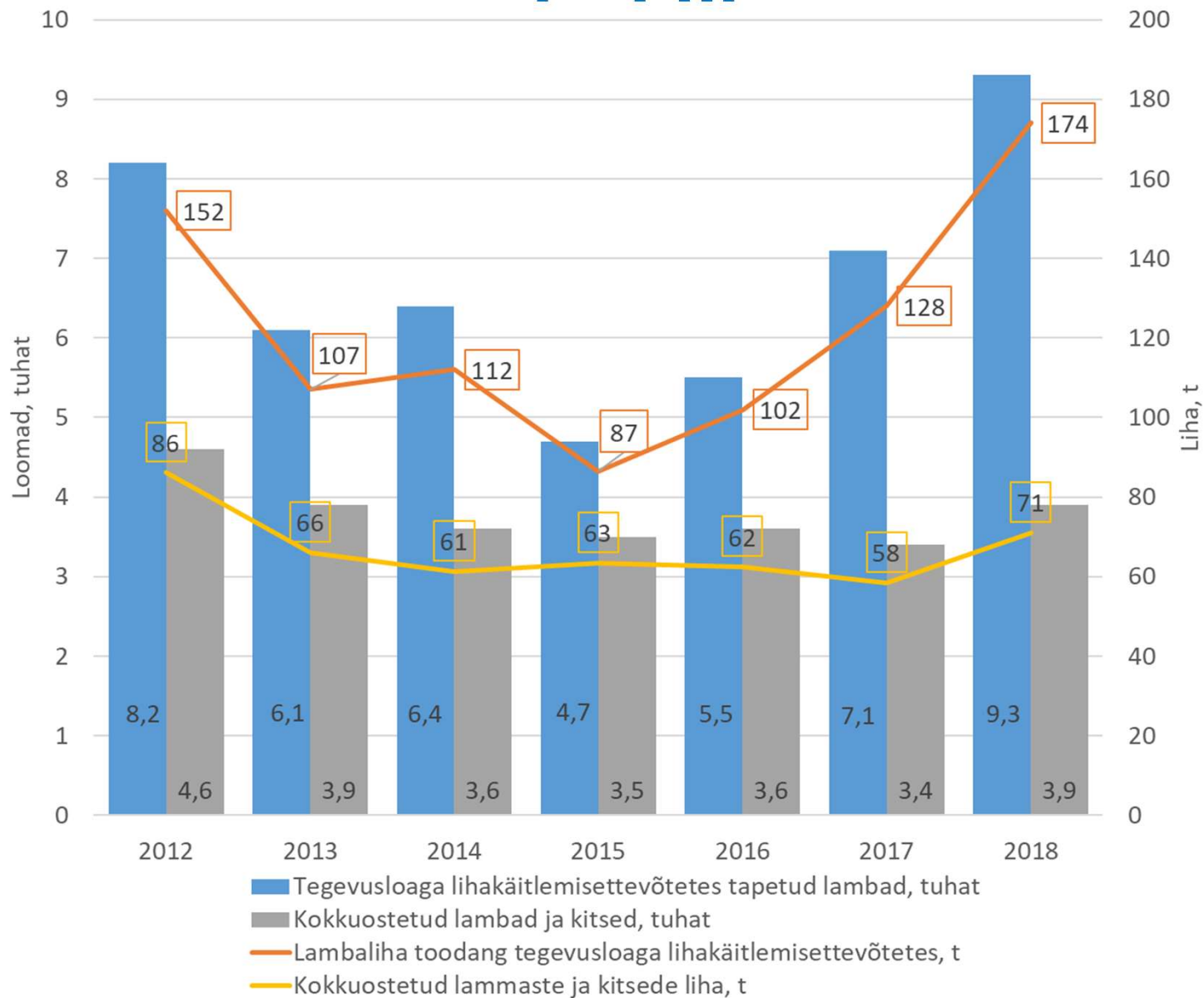
Allikas: PRIA, PMA

Kitsede ja mahekitsede arv

Allikas: PRIA, PMA

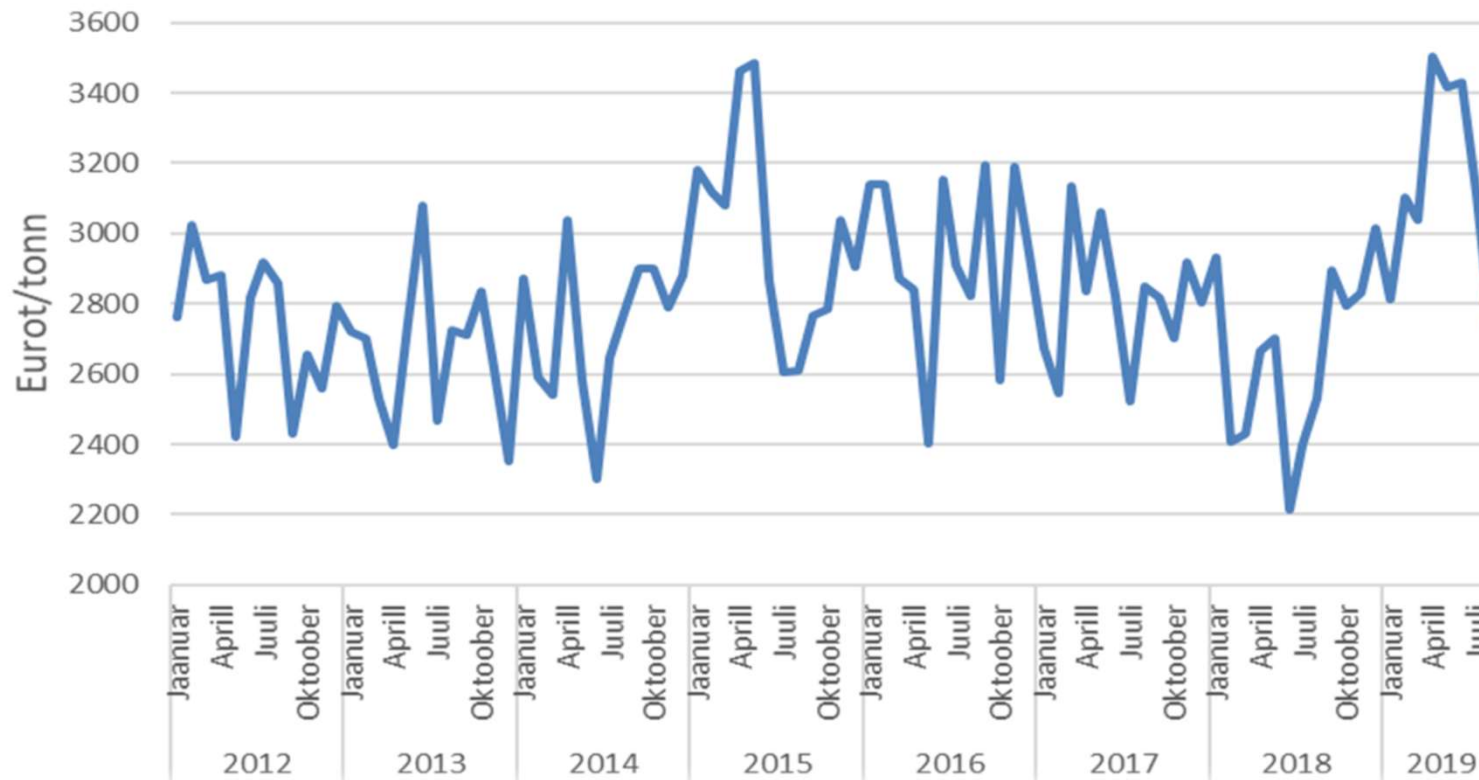
Tapetud lambad ja kitsed ning

Allikas:
SA

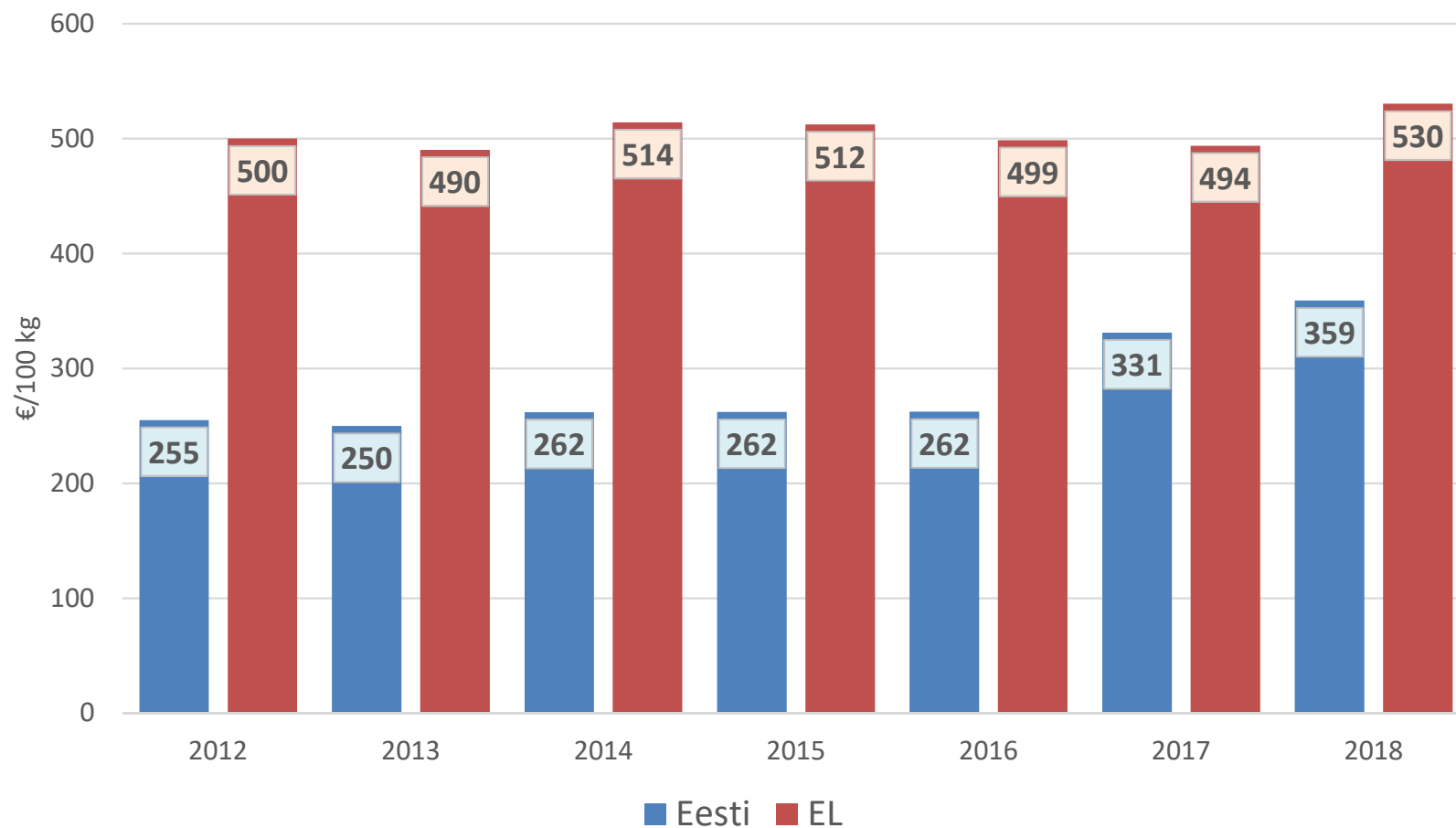

Lamba- ja kitseliha kokkuostuhind

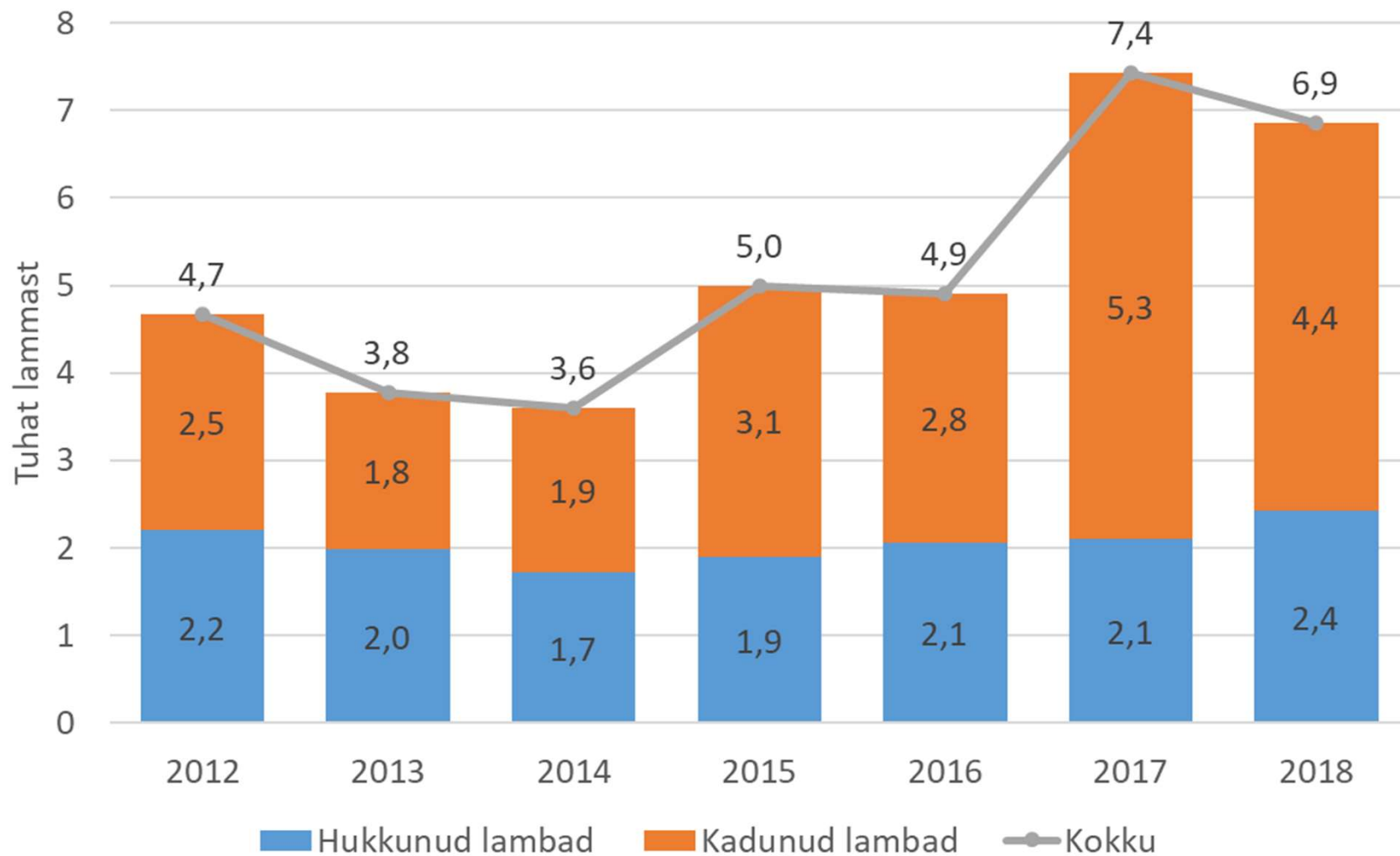
Allikas: SA

Raskete lambarümpade hinnad Eestis ja EL-is

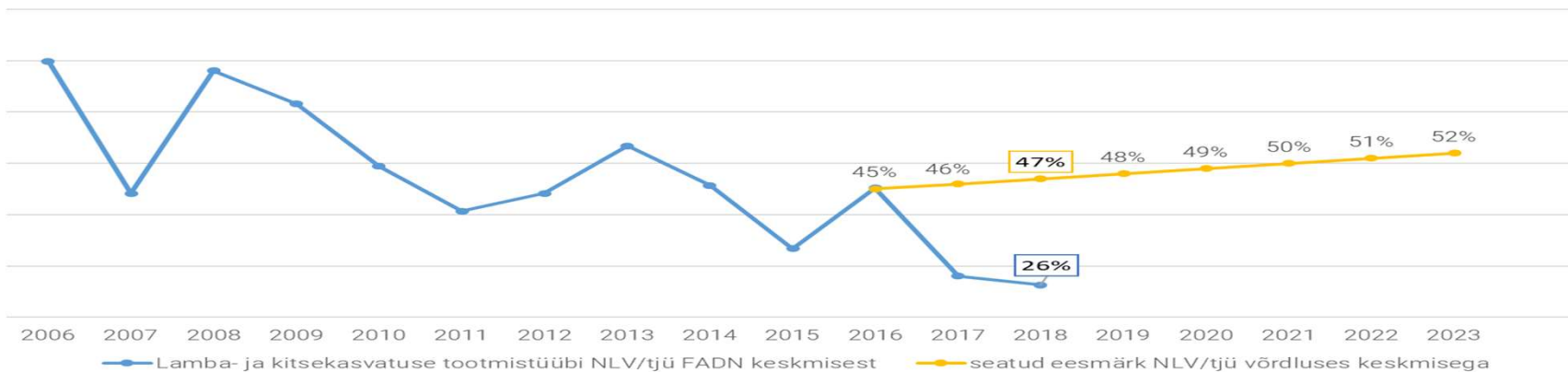
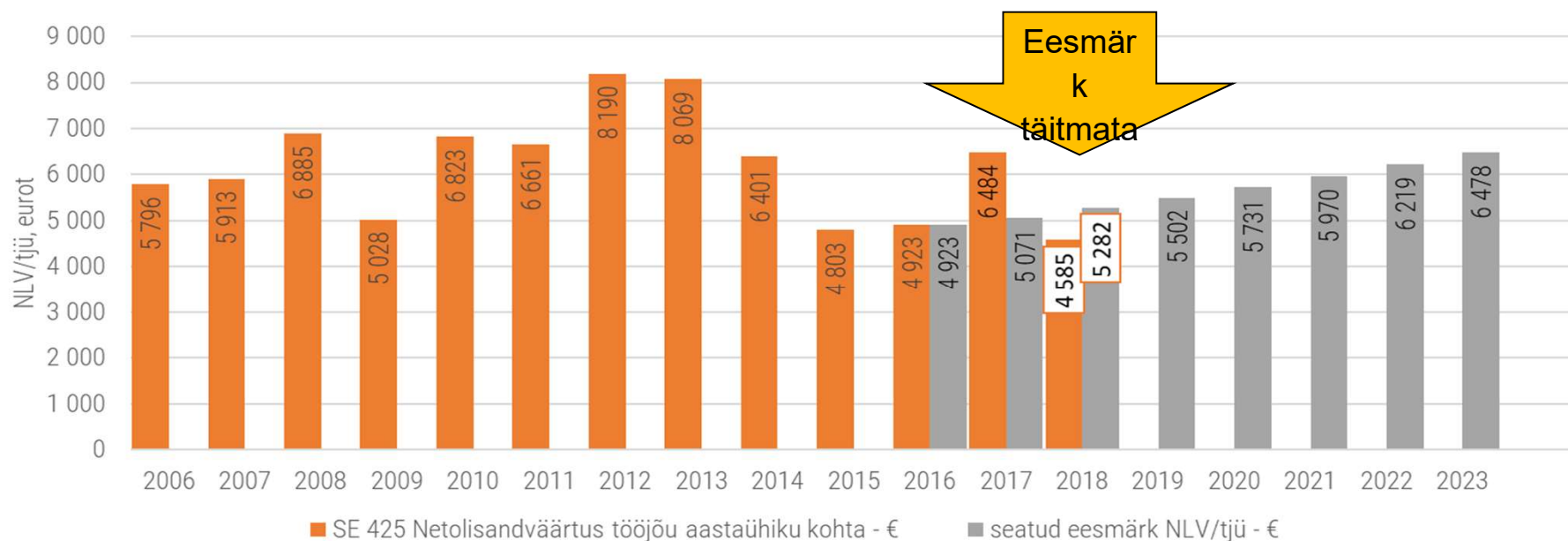
Allikas: EK

Hukkunud ja kadunud lambad aastatel 2012-2018

Majandustulemus 2018

Lamba- ja kitsekasvatuse tootmistüüp

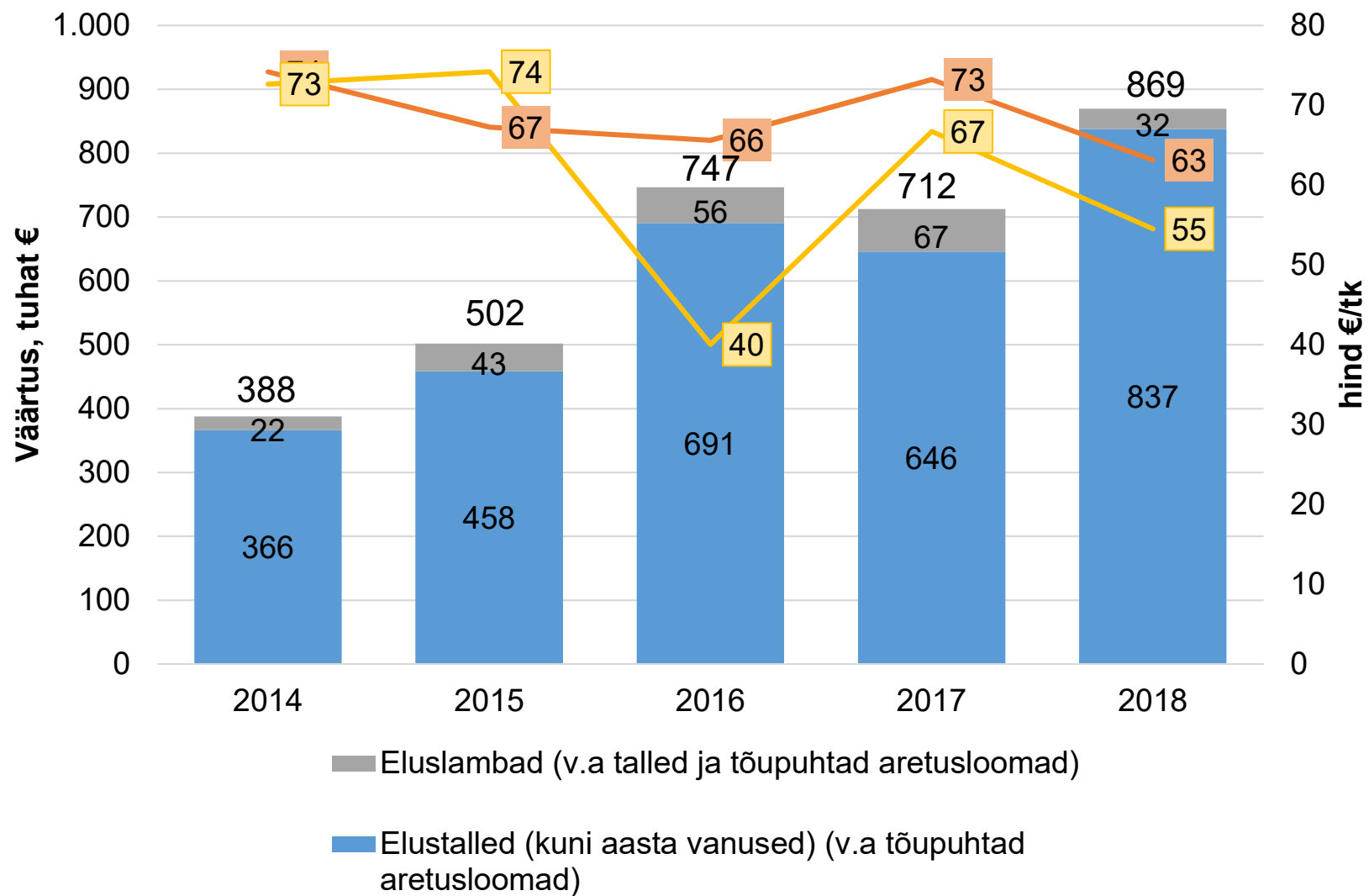
Allikas: FADN

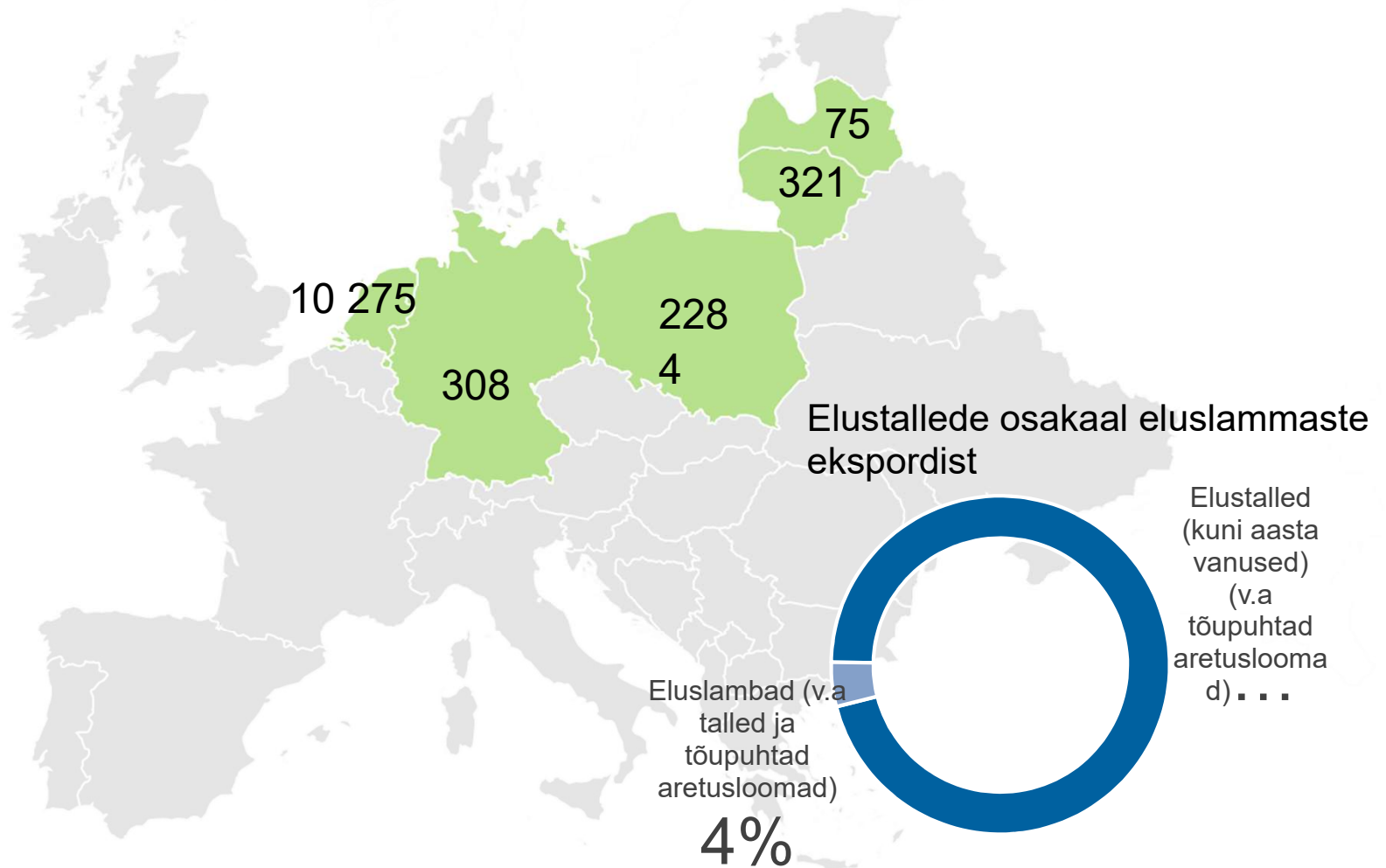
MAAELUMINISTEERIUM

EKSPORT-IMPORT

Eluslammaste eksport 2014-2018 (€)

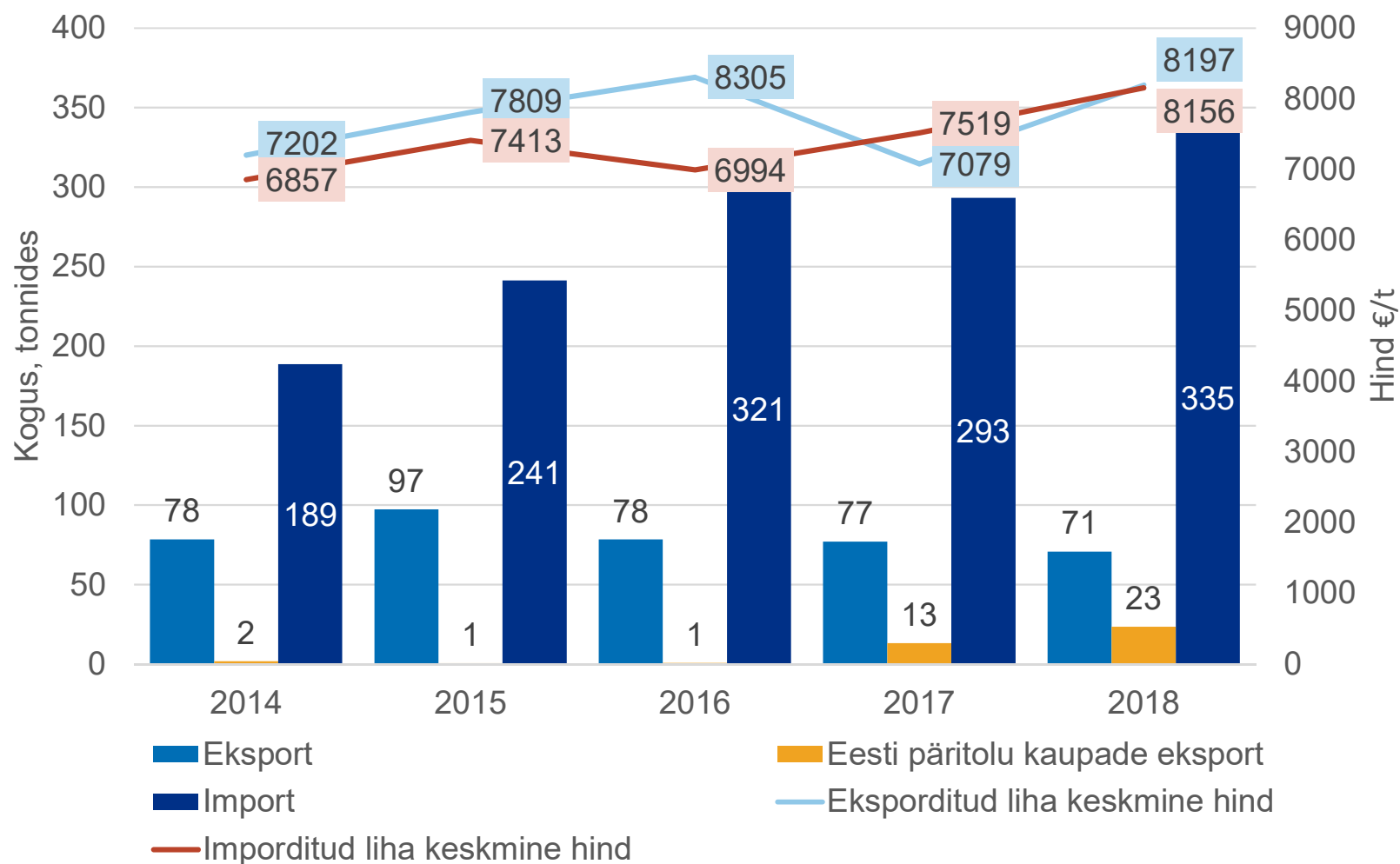

Elustallede (kuni aasta vanused) eksport 2018, lammaste arv

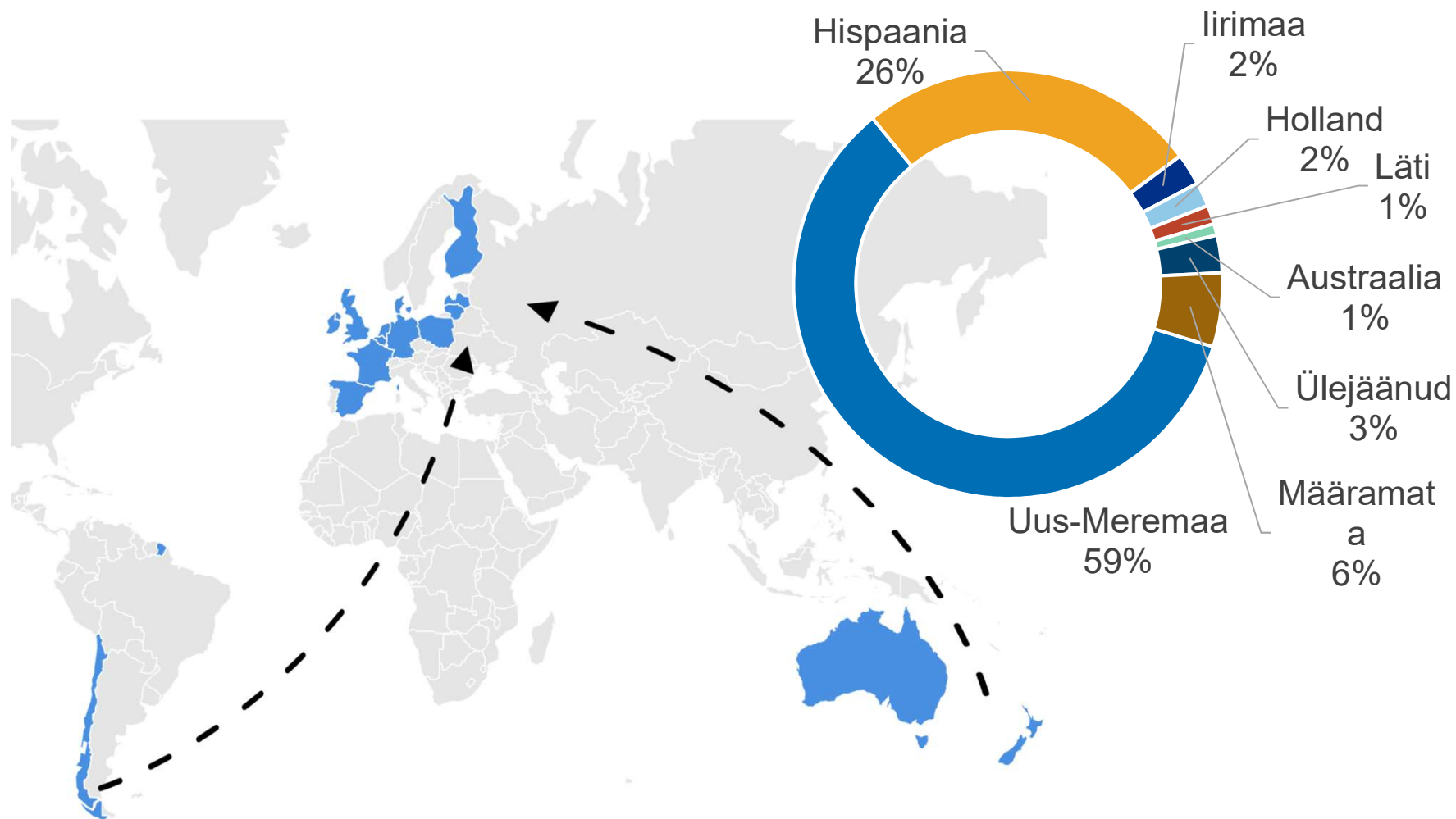
Allikas: SA

Lambaliha eksport-import 2014-2018, tonnides

Imporditud lambaliha päritoluriigid, 2018

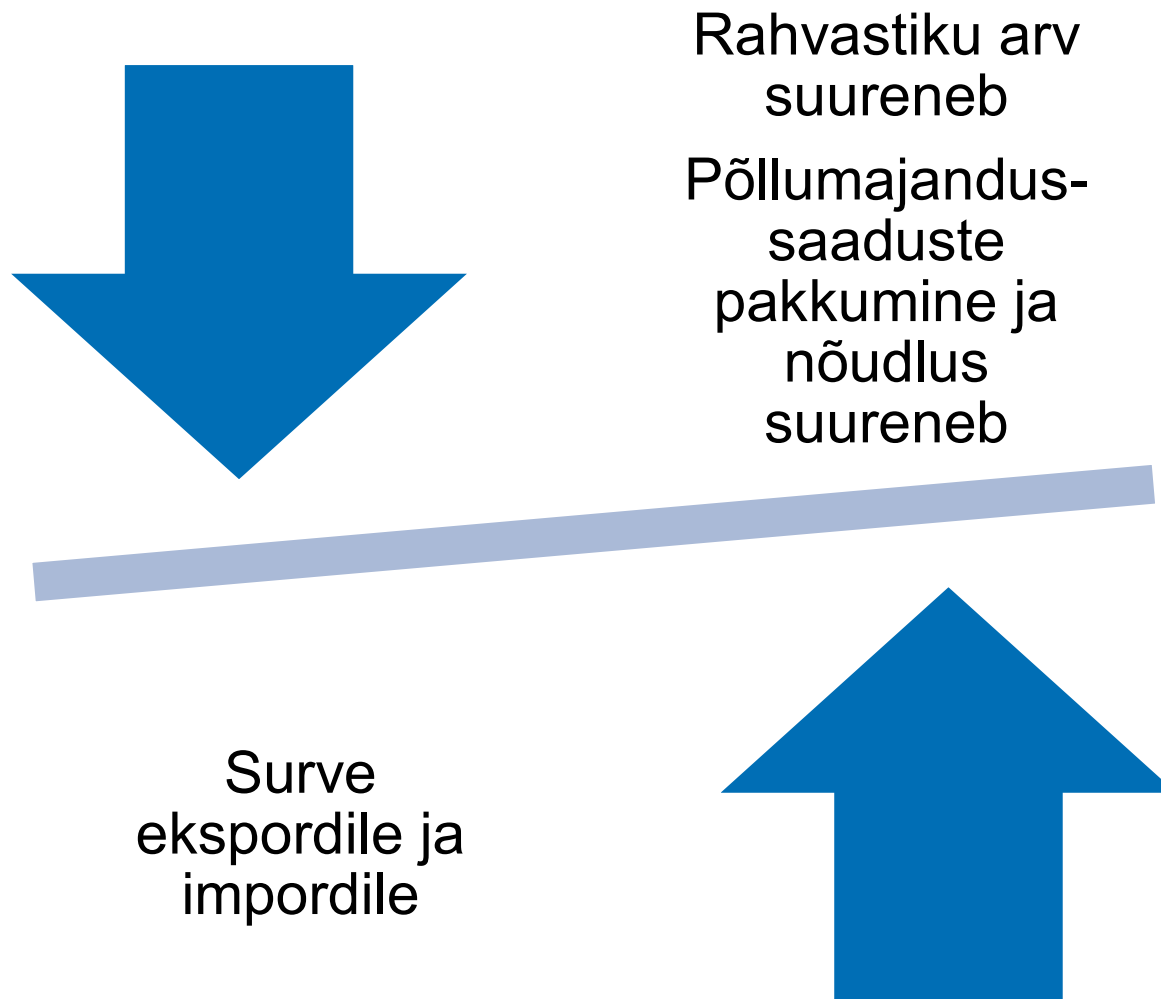

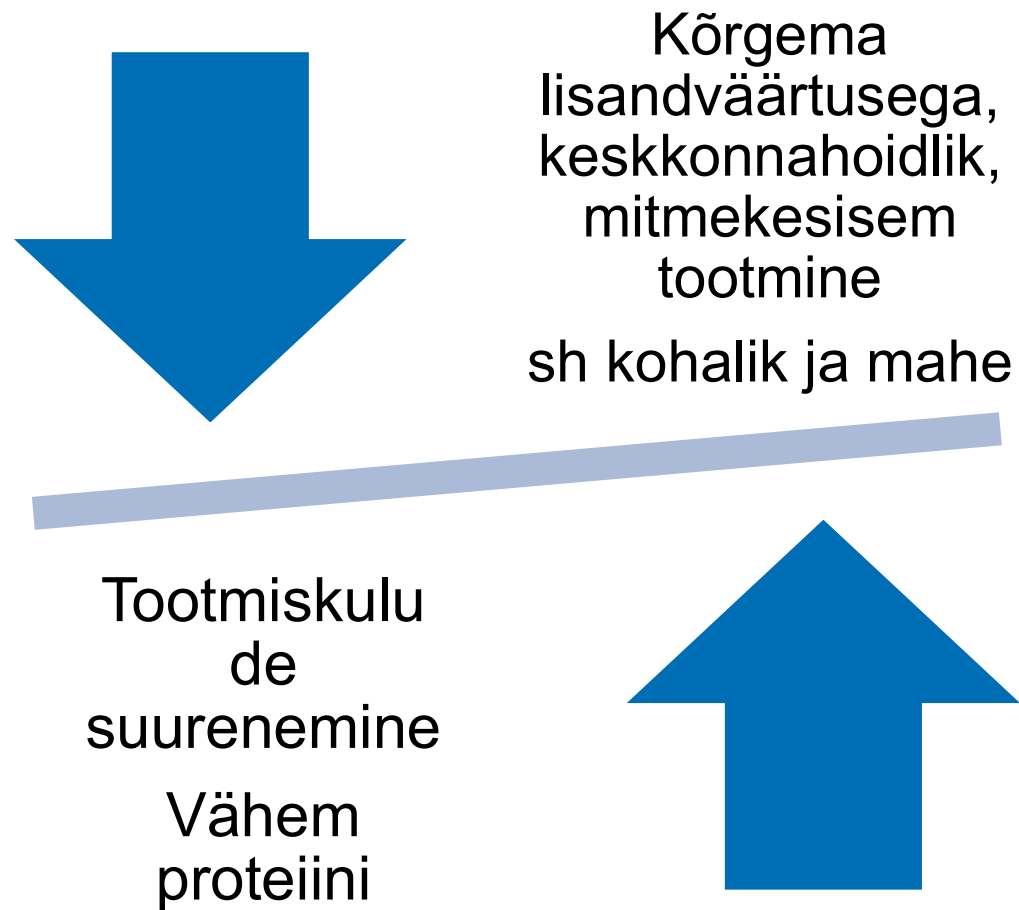
MAAELUMINISTEERIUM

LAMBA- JA KITSELIHA TURG HOMME

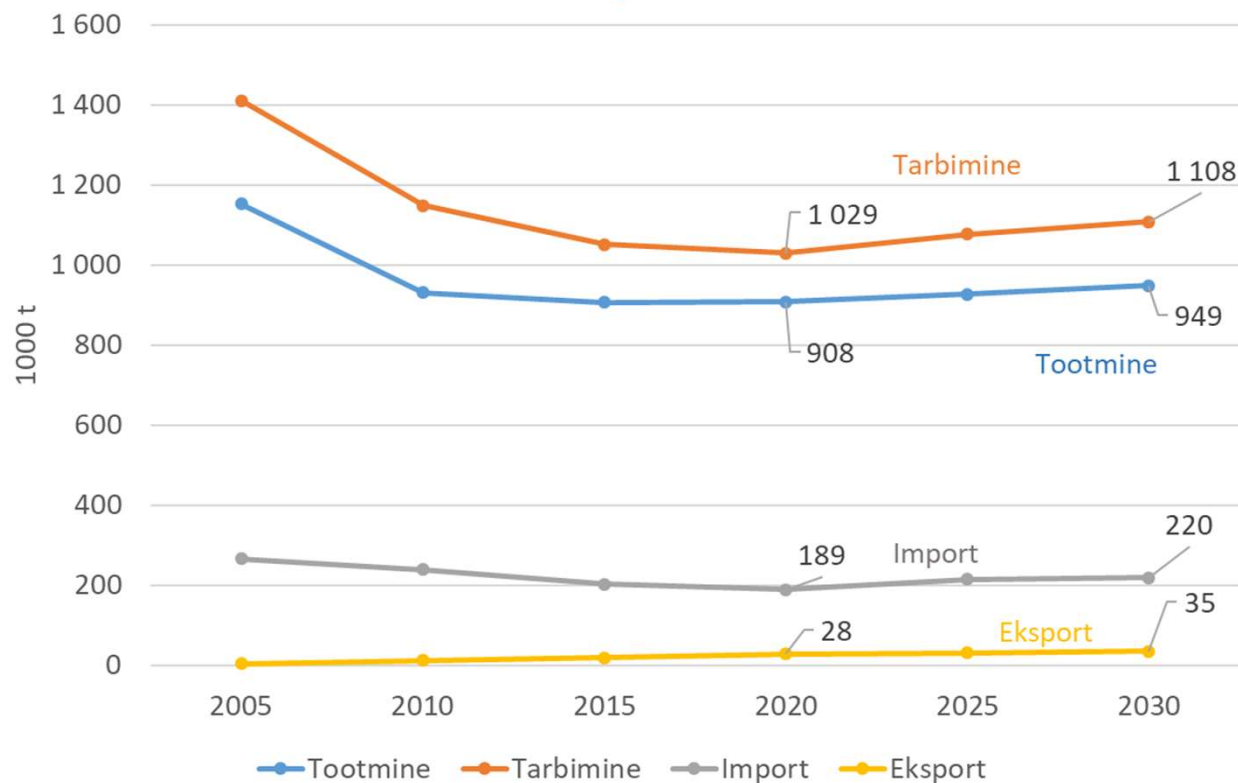
Homne tarbija maailmas

Euroopa Liidu homne tarbija

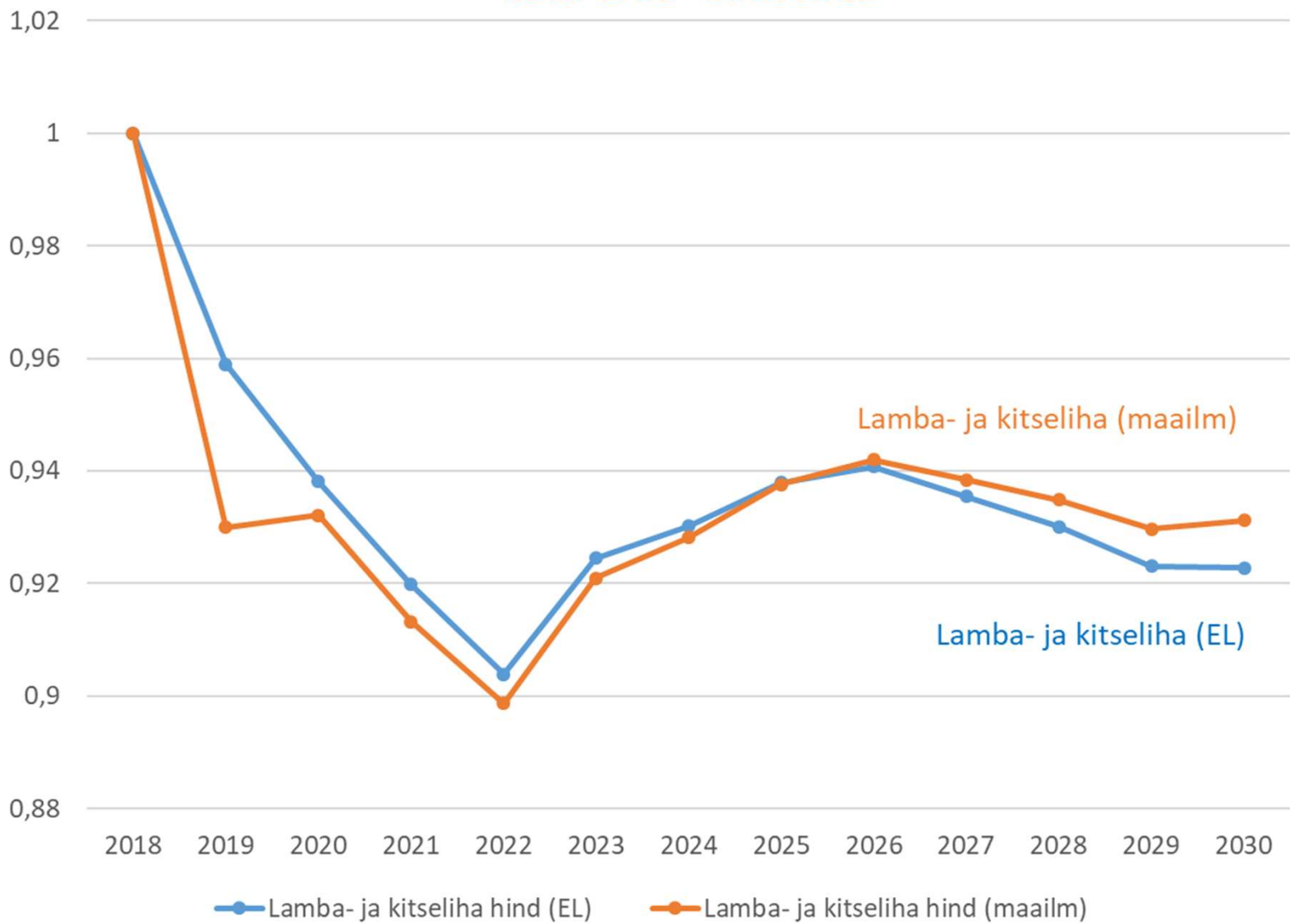
Lamba- ja kitseliha tootmine, tarbimine ja kaubandus ELs kuni

	2019		2020	
Tootmine	↗	+1,0%	↘	-1,0%
Eksport	↗	+11%	↗	+2,0%
Import	↘	-16%	↗	+6,0%
Tarbimine	↘	-2,1%	→	-0,1%

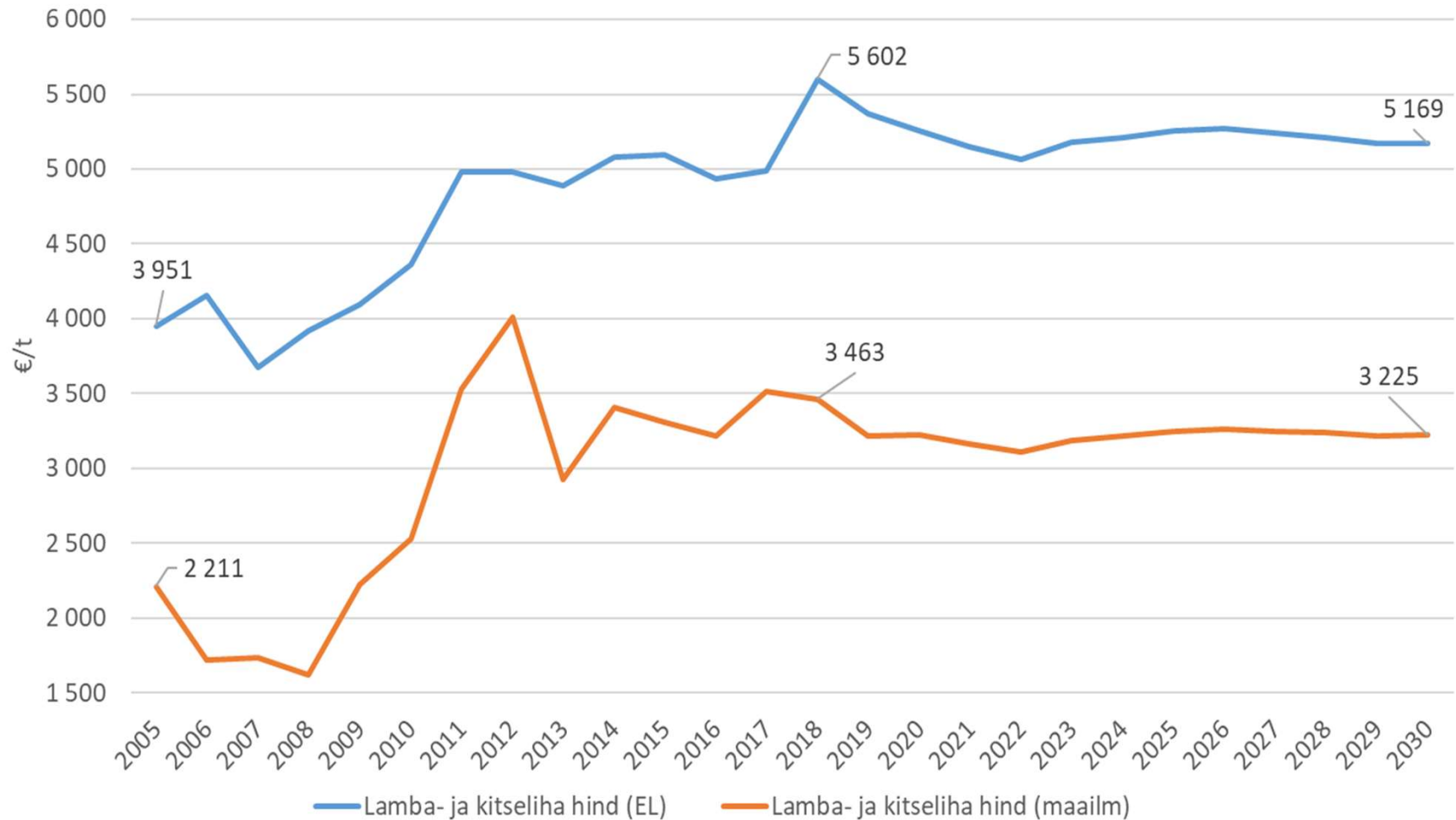
Allikas: EU Agricultural outlook for markets and income 2018-2030

Lamba- ja kitseliha hinna muutos

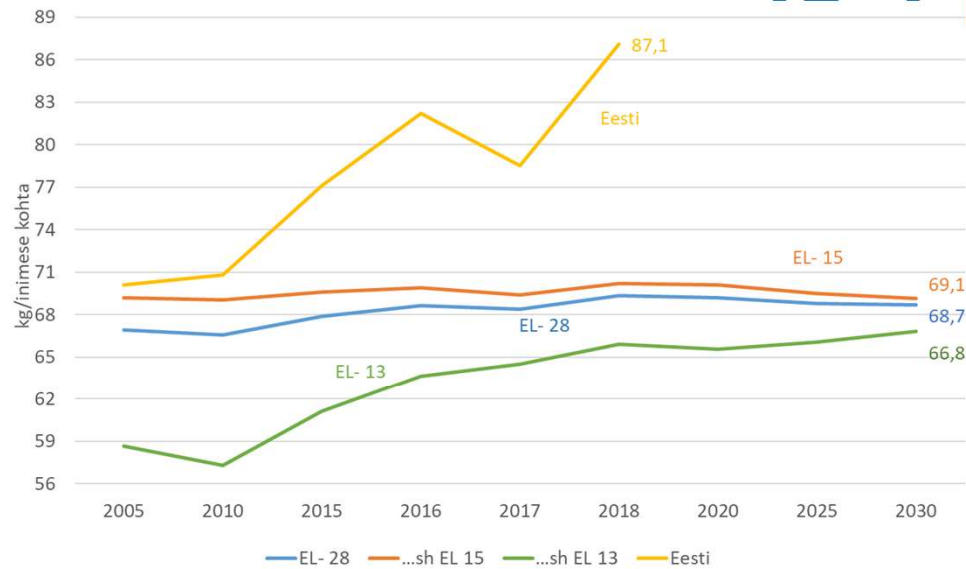
Allikas: EU Agricultural outlook for markets and income 2018-2030

Lamba- ja kitseliha hind 2005-2018 ja hinna prognoos aastaks 2030

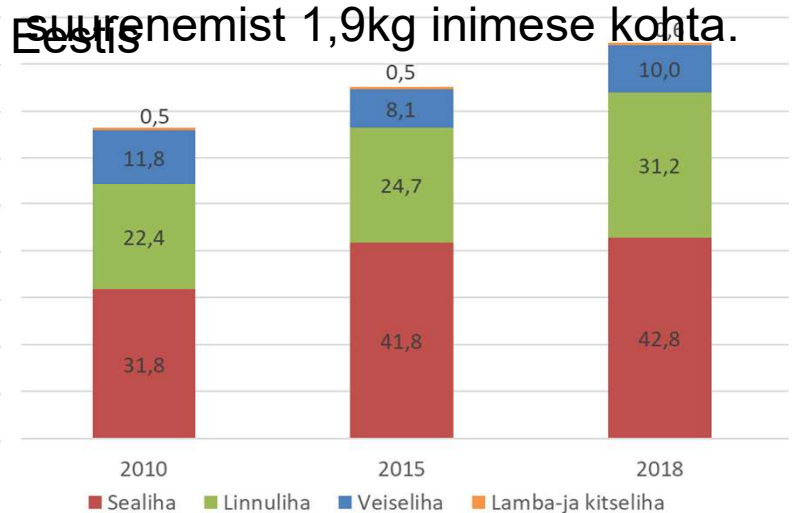
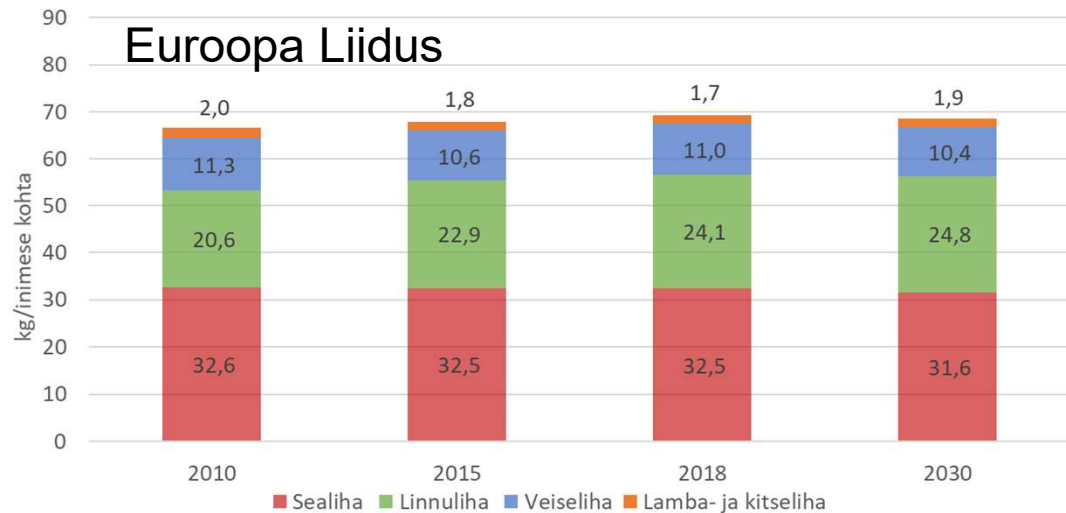

Allikas: EU Agricultural outlook for markets and income 2018-2030

Liha tarbimine inimese kohta Eestis ja ELs

- Eestis tarbiti 2018 inimese kohta 87kg liha, millest 500g lamba- ja kitseliha.
- ELs tarbiti samal ajal inimese kohta 69kg liha, millest 1,7kg lamba- ja kitseliha.
- Aastaks 2030 prognoositakse ELs liha tarbimise vähenemist, kuid lamba- ja kitseliha tarbimise suurenemist 1,9kg inimese kohta.

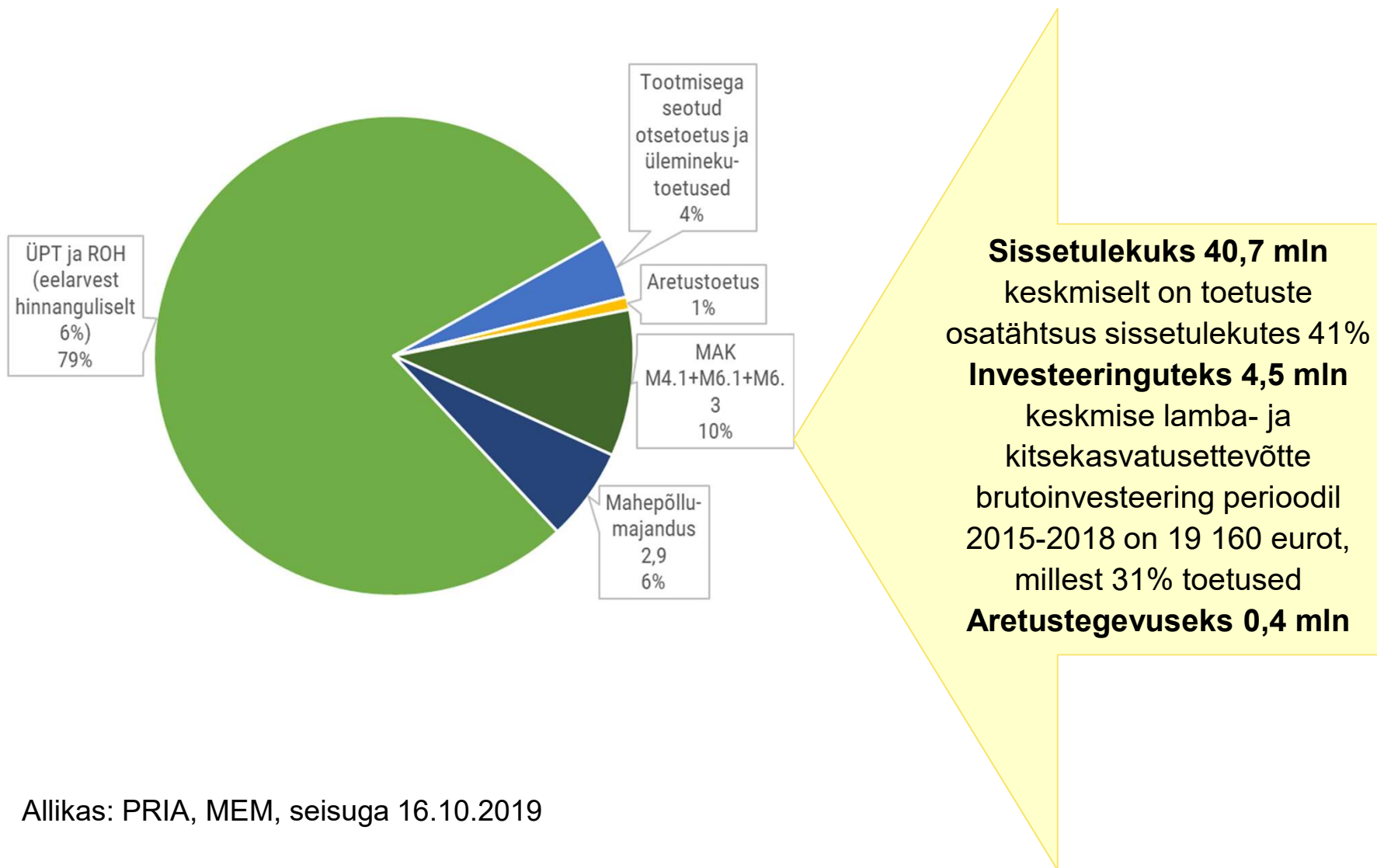

MAAELUMINISTEERIUM

TOETUSED

Lamba- ja kitsekasvatus on saanud aastatel 2015-2019 45,6 mln eurot toetuseid ehk 3,9% kogu põllumajandussektori toetuste mahust

Allikas: PRIA, MEM, seisuga 16.10.2019

Üleminekutoetused

Üleminekutoetuste raames toetatakse lambakasvatajaid kahe toetusega – ute kasvatamise üleminekutoetus, mida makstakse loomade arvu alusel ja ute üleminekutoetus, mida makstakse määratud toetusõiguste alusel.

	2017	2018	2019
Ute kasvatamise üleminekutoetus			
Eelarve	401 692	403 200	369 600
Taotlejad, kellele on toetus määratud	722	721	700
Ute üleminekutoetus			
Eelarve	45 044	43 771	23 926
Taotlejad, kellele on toetus määratud	422	399	378

Mahepõllumajandusliku tootmise toetus

Mahepõllumajanduse toetust antakse maa kohta. Kui toetuse taotleja peab lisaks ka loomi (nt lambaid, kitsi) suurendatakse maa kohta antavat toetuse ühikumäära vastavalt peetavate loomade arvule.

Aastatel 2015-2018 taotleti toetust lammaste ja kitsede

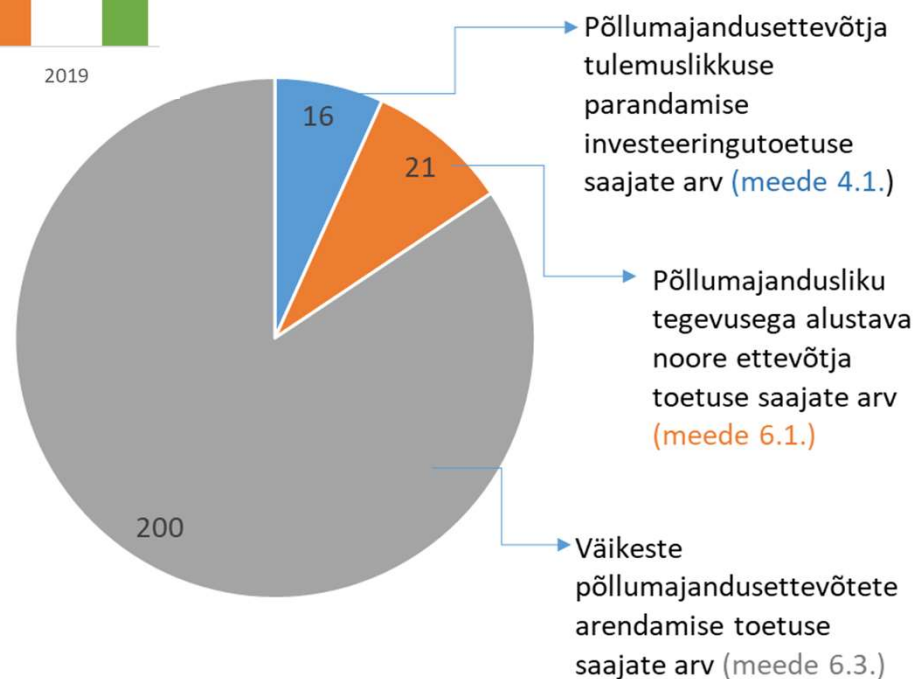
peeti:

	2015	2016	2017	2018
Üle 12 kuu vanused lambad		27 845	28 488	28 814
Vähemalt 3 kuu vanused lambad	32 462			
Vähemalt 6 kuu vanused kitsed või kitsed talledega	1 012	1 187	1 351	1 398

Investeeringutoetused 2015-2019

- Perioodil 2015-2019 on investeeringutoetusi saanud 237 lamba- ja kitsekasvatajat.
- Perioodil 2015-2019 on lamba- ja kitsekasvatajatele investeeringutoetusi kokku makstud 4,8 mln €

MAAELUMINISTEERIUM

Kristel Maidre
kristel.maidre@agri.ee